

XX əsrin sonu – Azərbaycan xalqının həyatında tələpəli dövr

Tarixdə rolunu oynayan şəxsiyyətlər haqqında bəhs etmək, onların gördüyü işlərin, dövlət, xalq qarşısında xidmətlərinin ümumi mənzərəsini yaratmaq daim keçilən yolu bir zərurət kimi ortaya qoyur. Adı dövlətçiliyin simvoluna çevrilən və onunla birgə çəkilən çox az sayda siyasi liderə rast gəlmək olar. XX əsr tarixində fenomen şəxsiyyət Heydər Əliyevin yaratdığı milli dövlətçilik tarixinə bəhs edən əsərlərdir və onun döyər illər keçdikcə daha dərinlən dərk olunur, müxtəlif araşdırmaların, dissertasiya işlərinin mövzusunda çevrilir, daha fərqli yanaşmalar əsasında kitabların yazılmasını şərtləndirir. Bu, Heydər Əliyev siyasətinin böyüklüyünün, bugünümlüyü və gələcəyə hesablanmışın aydın ifadəsidir. Tarixdə şəxsiyyətlərin rolunu daim xüsusi qeyd edən Prezident İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin fəaliyyətini buna bariz nümunə kimi göstərir: "Bütün dövrlərdə -- həm 1970-ci illərdə və 1980-ci illərin əvvəllərində Azərbaycan Kommunist Partiyasının rəhbəri olduğu dövrdə, həm də müstəqil Azərbaycanın Prezidenti kimi, Heydər Əliyev öz fəaliyyəti ilə doğma xalqına xidmət etmişdir."

Tarixi faktlar bu reallığı da təsdiqləyir ki, siyasi liderliyin mahiyyəti dövlətin, xalqın milli maraqlarına cavab verən inkişaf yolunu müəyyənləşdirmək, ölkəsinə uğur gətirən, daim yüksəklikləri fəth etməsi şərtləndirən siyasəti təmin etməkdir. Təbii ki, bu uğurlara yol açan ideyalar, ideyaların gerçəkləşməsi ilə sanki möcüzələr baş verir. Bu ideyalar ölkənin dünəninin, bu gününün, gələcəyinin əsası kimi dəyərləndirilir. "Əbədiyaşar lider" məfhumu da məhz bu kontekstdən yaranır. Nəco ki, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyev belə xatırlanır. O, həyatdan getməyə öndən siyasi xətti siyasətçiyə, milli quruculuğun nəzəriyyəsinə, alternativ olmayan dövlətçilik fəlsəfəsinə çevrilir.

XX əsrin sonu Azərbaycan xalqının həyatında tələpəli bir dövr kimi xarakterizə olunur. Həmin dövrdə baş verən hadisələr ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışını şərtləndirir. Azərbaycan xalqı müstəqilliyimizin ilk illərində böyük faciələrlə, çətinliklərlə üz-üzə qalsa da, 1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı və davamlı uğurlara yol açılması bu gün harada yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir Azərbaycan vətəndaşı tərəfindən böyük qürur hissi ilə xatırlanır, gələcəyimizin daha parlaq, işıqlı olacağına böyük əminlik yaradır. Çünki bu yol hər günü Azərbaycan tarixinə mühüm uğur əhəmiyyəti kimi yazılır. Məhz bunun nəticəsidir ki, ölkəmizin 28 ildə 100 ilə bərabər inkişaf yolu keçdiyi beynəlxalq səviyyədə də etiraf olunur və yüksək dəyərləndirilir.

Azərbaycan sabitlik məkanına çevrildi

Müstəqilliyimizin ilk illəri Azərbaycan tarixinə təlatümlü bir dövr kimi daxil olub. 1991-ci

Ulu öndər Heydər Əliyevin düşünlülmüş və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində Azərbaycan dünyaya Günəş kimi doğdu

Siyaş NOVRUZOV, YAP İcra katibinin müavini, beşinci çağırış Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlarla iş komitəsinin sədri

16 oktyabrın 18-də Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etməsindən sonra ilk illərdə ölkəyə rəhbərlik edənlərin sərəhsizliyi, idarəçilik qabiliyyətinin yoxluğu Azərbaycanı "olum, ya ölüm!" dilemması qarşısında qoymuşdu. Xalq müstəqilliyin sevincini yaşamaq imkanında deyildi. Xaos, anarxiya, özbaşnalıq, iqtisadi böhran baş alıb gedirdi. Digər tərəfdən isə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin torpaqlarımızın deyil, ayrı-ayrı qüvvələrin maraqlarının müdafiəsinə xidmət etməsi ərazilərimizin işğalına səbəb olmuşdu. Belə çətin məqamda xalq üzünü ulu öndər Heydər Əliyevə tutmaqla bugünkü uğurlarımızı, müstəqil Azərbaycanın bir dövlət olaraq varlığını təsdiqləyən tomin etdi.

16 ildə ulu öndər Heydər Əliyevin siyasət kursunu bütün sahələrdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev "Bizim artıq güclü dövlətimiz vardır-- müstəqil Azərbaycan dövləti. Bizim dəqiq konsepsiyamız, inkişaf programımız vardır. Bu programın reallaşması nəticəsində Azərbaycan inkişaf etmiş ölkələrin sırasına daxil ediləcəkdir. Əgər gələcəklə bağlı fikirlərimizi bir cümələ ilə ifadə etsək deməliyik: Biz inkişaf etmiş ölkələrə çevrilməliyik! İnkişaf etmiş ölkələrin meyarları vardır. Bunları bilirik və biz hər bir istiqamət üzrə o meyarlara çatmalıyıq-- həm siyasi, iqtisadi islahatlar, sosial siyasət və digər istiqamətlərdə" -- fikirləri ilə ulu öndər Heydər Əliyevin düşünlülmüş və məqsədyönlü siyasətinin bu günümüz üçün möhkəm təməl yaratdığı əsaslı şəkildə diqqətə çatdırılır.

Azərbaycanın müstəqil dövlət quruculuğuna aparın yolu, əslində, 1969-cu ildən--məhz onun birinci dəfə hakimiyyətə gəlişindən sonra başlayıb. Ulu öndər Heydər Əliyev 1969-82-ci illərdə görülən işləri belə xarakterizə edirdi: "O dövrlərdə yaranmış iqtisadi potensial da bizim böyük sərvətimizdir. Bu sərvət də Azərbaycanın tam sərvət, heç bir dövlətdən asılı olmayaraq yaşamasına imkan verir. Güman edirik ki, biz müstəqilliyimizi tam bərqərar etdikdən və qarşıda duran vəzifələri həyata keçirdikdən sonra ölkəmizin bu iqtisadi potensialının bəhrələrini Azərbaycanın hər bir vətəndaşı görsək və bunun sayəsində şəh, firavan yaşayacağıdır."

1993-cü il 15 iyunun tarixində Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olması Azərbaycanın müstəqilliyimizin ilk illərində yaşadığına işıq salır. Prezident İlham Əliyev daim çıxışlarında bu çağırışı edir ki, indiki və gələcək nəsillərə Azərbaycanın müstəqillik yolunun heç də hamar olmadığını

əsaslı şəkildə çatdırılmalıy.

Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti, xalq qarşısındakı xidmətlərindən bəhs edərkən ilk olaraq göz önünə ulu öndərin xilaskarlıq missiyası gəlir. Böyük qətiyyət, siyasi iradəsi ilə xilaskarlıq missiyasını yerinə yetirən ümummilli lider yeni, müasir Azərbaycanı qurdu. O, "Mənim üçün hər şeydən əziz mənim xalqımdır, mənim Vətənimdir, mənim torpağımdır" fikirləri ilə xalqına, dövlətinə bağlılığını ifadə etməklə yanaşı, Azərbaycanın bir dövlət olaraq dünyada tanınmasını, yeri və rolunun möhkəmlənməsini, ən əsası sabitlik diyarı, iqtisadi möcüzələr ölkəsi kimi tanınmaq istəyini yeganə həyat amalına çevirdiyini diqqətə çatdırır. Dahi şəxsiyyət bildirmişdir: "Müstəqilliyin əldə olunması nə qədər çətindirsə, onun saxlanması, daimi, əbədi olması bundan da çətindir." Düşünlülmüş və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində ölkədə daxili sabitliyi təmin edən ulu öndər Heydər Əliyev müstəqillik yolunda ilk addımların atan dövlətin qarşısında dayanar vəzifələri bəyan etdi. Sabitlik bütün inkişafın əsası kimi dəyərləndirildi. Bu çağırış xüsusi qeyd olundu ki, əgər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlamlıq ictimai-siyasi mühit olmasa heç bir sosial-iqtisadi programdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bilməz. Bu mühüm məqamı da xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, ümummilli liderin gərgin fəaliyyəti nəticəsində pardaarxası oyunlara, siyasi anarxiyaya son qoyuldu, ölkədə cinayətkarlığın qarşısı tam alındı, bütün qanunsuz silahlı dəstələr ləğv olundu. Azərbaycan dövlətçiliyinin mövcudluğuna böyük təhlükə olan 1994-cü il oktyabr və 1995-ci il mart dövlət çevrilişi cəhdlərinin qarşısı ulu öndər Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində alınaraq, dövlət müstəqilliyimizin qorunub saxlanması təmin edildi. Bunlar isə öz növbəsində ölkəmizdə müstəqil dövlət təsisatlarının yaranmasını, bunun da əsasında ilk Konstitusiyamızın qəbulunu şərtləndirdi. 1995-ci il 12 noyabrda ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə işləb hazırlanan və ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilən Konstitusiyamızdan sonrakı dövr dövlətçiliyin möhkəmlənməsi, demokratik prinsiplərin bərqərar olması, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu prosesinin uğurla, sürətlə həyata keçirilməsi dövrü kimi xarakterizə olunur. Ümummilli lider bildirmişdir ki, demokratik cəmiyyətin varlığını təsdiqləyən insan hüquq və azadlıqlarının qorunması, azad mətbuatın formalaşması, çoxpartiyalı sistem yaradılması, seçkilərin

demokratik, beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsi və sair kimi bütün atributlar ölkəmizdə bərqərar edilməlidir.

Azərbaycanın bu gün demokratiya təcrübəsinin digər ölkələrə nümunə göstərilməsi də dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Azərbaycanın gələcək inkişaf yolunun parametrlərini müəyyənləşdirərək demokratik prinsipləri öndə saxlamasından irəli gəlir: "Müstəqil Azərbaycanda hüquqi, demokratik dövlət qurulmalıdır, Azərbaycan dövləti demokratik prinsiplər əsasında fəaliyyət göstərməlidir və tarixi ənənələrindən, milli ənənələrdən bəhrələnməklə, dünya demokratiyasından, ümumbəşəri dəyərlərdən səmərəli istifadə edərək demokratik dövlət quruculuğu yolu ilə gəlməlidir."

Məlumdur ki, Azərbaycanın demokratiya yolu heç də hamar olmamışdır. Ölkəmizin müstəqilliyini, uğurlarını gözü götürməyən daxili və xarici qüvvələr hər vaxt Azərbaycanın demokratik inkişafına, bu yolda inamlı addımlarına mane olmağa səy göstərirdilər. Bu gün əlaqələrimizin yüksək səviyyədə olduğu Avropa Şurasına qəbul zamanı ölkəmizin hansı çətinliklərlə üz-üzə qaldığı məlumdur. Lakin Heydər Əliyev qətiyyəti və sayı bütün bu maneələri dəf etdi, Azərbaycan demokratik dövlət quruculuğu yolunda sözə deyil, əmələ sübət edərək, dünyanın ən nüfuzlu təşkilatı olan Avropa Şurasına təhəvüslə birləşərək qəbul olundu. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev bildirmişdir ki, Avropa Şurası Azərbaycanı nə qədər gərəkdirsə, Azərbaycan da Avropa Şurası üçün bir o qədər önəmlidir.

İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir

Ulu öndər Heydər Əliyevin gərgin səyləri nəticəsində 1994-cü il mayın 12-də atəşəsin imzalanması Azərbaycanca daxili sabitliyin təmin olunmasında, digər sahələrdə əhəmiyyətli addımların atılmasında mühüm rol oynadı. Məhz həmin il sentyabrın 20-də tarixə "Əsrin müqaviləsi" kimi daxil olan neft sazişi imzalandı. Bu mühüm addım Azərbaycanın dünya iqtisadi sistemində inteqrasiyasını sürətləndirməklə yanaşı, xalqımızın uzun illərdən bəri ürayındı gəzdirdiyi bu istəyinin reallaşdırılması oldu. Daim öz təbii sərvətlərinin əsl sahibi olmaq istəyən Azərbaycan xalqı ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu neft strategiyasının uğurlarını gördükcə bundan daha da ruhlandı, gələcəyə böyük inamla addımlayır. Çoxlarına əfsanə kimi görünən BTC və BTÖ neft-qaz layihələrinin 2006 və 2007-ci illərdə reallaşdırılması, bunun ardınca dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında Azərbaycanın rolunu artıran Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı, 2017-ci ildə "Yeni əsrin müqaviləsi"nin imzalanması, həmçinin Cənub Qaz Dəhlizinin əsas tərkib hissələrindən olan TANAP-ın istifadəyə verilməsi və sair kimi biri-birindən mühüm hadisələr "Əsrin müqaviləsi"nin ölkəmizə böyük uğurlar qazandırdığını bir daha dünyaya bəyan edir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev 2006-cı ildə Azərbaycan neftinin Ceyhan terminalına çatması münasibətilə məqamı xüsusi qeyd etmişdir ki, "Əsrin müqaviləsi" imzalanmasaydı, bu gün Azərbaycanın iqtisadi imkanlarının, beynəlxalq münasibətlər sisteminin yeri və rolunu təsvir etmək çətin deyildi. Təbii ki, BTC neft kəməri olmasaydı, BTÖ qaz kəməridən, bunlar olmasaydı Cənub Qaz Dəhlizindən danışıq qeyri-mümkün idi. Cənub İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizini görülmə işlərin zirvəsi kimi dəyərləndirir.

Təbii ehtiyatların xalq məxsusluğunu sözə deyil, əməldə göstərilməsindən tərəfdarı olan ümummilli lider Heydər Əliyev 1999-cu ilin dekabrında Dövlət Neft Fonduunu yaratmaqla əldə olunan neft gəlirlərinin şəffaf və ədalətli bölünməsinə təmin etdi. Dövlət siyasətinin prioritetlərini müəyyənləşdirən Dövlət Neft

İlyiq. Müstəqillik yollarında yenidən addımların atan hər bir dövlətin özünü təsdiqləməsində, varlığı barədə aydın təsvir yaratmasında vacib şərtlərdən biri xarici siyasətinin düzgün qurması önə çəkilirdi. Heydər Əliyevin düşünlülmüş və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində istər ikitərəfli, istərsə də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində münasibətlərin yüksək səviyyədə qurulması, ən əsası bir dövlətin xaricdə varlığı kimi dəyərləndirilən diaspor quruculuğuna xüsusi diqqət göstərilməsi Azərbaycan haqiqətlərinin, tarixinin xalq təbrikində bütün bu mühüm məqamı xüsusi qeyd etmişdir ki, "Əsrin müqaviləsi" imzalanmasaydı, bu gün Azərbaycanın iqtisadi imkanlarının, beynəlxalq münasibətlər sisteminin yeri və rolunu təsvir etmək çətin deyildi. Təbii ki, BTC neft kəməri olmasaydı, BTÖ qaz kəməridən, bunlar olmasaydı Cənub Qaz Dəhlizindən danışıq qeyri-mümkün idi. Cənub İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizini görülmə işlərin zirvəsi kimi dəyərləndirir.

Fondu şəffafliq kriteriyalarına görə nümunəvi qurum kimi dəyərləndirilir. Fondun vəsaitlərinin düzgün istiqamətləndirilməsi və şəffafliqin təminatı əhəmiyyətli sosial-iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsini sürətləndirir.

Bu gün böyük inamla deyirik ki, neft siyasətinin montajı davamı kimi dəyərləndirilən iqtisadiyyatın şəxələndirilməsi siyasəti uğurla həyata keçirilir. İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətə başladığı ilk gündən iqtisadi artımın qeyri-neft sektorunun hesabına olmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoydu. Regionların malik olduğu potensial imkanlardan maksimum istifadə etmək üçün Dövlət proqramları təsdiqləndi və uğurla icra edilir. Bu gün ümumi daxili məhsulda özl bölmənin payı 85 faiz təşkil edir. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin bölgələrə hər səfəri yeni obyektlərin açılışı və təməlləşmə mərasimlərinin keçirilməsi ilə yadda qalır. Son 16 ildə 2 milyondan artıq yeni iş yeri yaradılıb ki, bunun böyük qismi regionların payına düşür.

Ulu öndər Heydər Əliyevin "Neft - Azərbaycanın ən böyük sərvəti olub, xalq, özü də təkə indiki nəslə deyil, həm də gələcək nəsillərə mənsubdur" -- çağırışı bütün dövrlərdə əzəmətli və təməlləşmə mərasimlərinin keçirilməsi ilə yadda qalır. Son 16 ildə 2 milyondan artıq yeni iş yeri yaradılıb ki, bunun böyük qismi regionların payına düşür.

Ulu öndər Heydər Əliyevin "Neft - Azərbaycanın ən böyük sərvəti olub, xalq, özü də təkə indiki nəslə deyil, həm də gələcək nəsillərə mənsubdur" -- çağırışı bütün dövrlərdə əzəmətli və təməlləşmə mərasimlərinin keçirilməsi ilə yadda qalır. Son 16 ildə 2 milyondan artıq yeni iş yeri yaradılıb ki, bunun böyük qismi regionların payına düşür.

Ulu öndər Heydər Əliyevin "Neft - Azərbaycanın ən böyük sərvəti olub, xalq, özü də təkə indiki nəslə deyil, həm də gələcək nəsillərə mənsubdur" -- çağırışı bütün dövrlərdə əzəmətli və təməlləşmə mərasimlərinin keçirilməsi ilə yadda qalır. Son 16 ildə 2 milyondan artıq yeni iş yeri yaradılıb ki, bunun böyük qismi regionların payına düşür.

Azərbaycan həm də zəngin tarix, mədəniyyəti olan ölkə kimi tanıtmalıy

Ulu öndər Heydər Əliyev, eyni zamanda, bu çağırışı etmişdir ki, Azərbaycanı təkə müstəqil bir dövlət, zəngin təbii sərvətlərə malik ölkə kimi yox, zəngin tarixi, mədəniyyəti olan ölkə kimi tanıtmalıy.

azərbaycanlıların təşkilatlanması və onların bir Vətən - müstəqil Azərbaycan ətrafında sıx birləşməsi üçün daim və əzmlə səy göstərmiş, bu istiqamətdə biri-birindən əhəmiyyətli qorular qəbul etmişdir.

Bu fakt inkare edilməzdir ki, müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycan haqqında məlumatlılıq bir sıra problemlərin yaranmasına, erməni yalanlarının ayaq tutub yeriməsinə səbəb olmuşdu. Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri məhz ölkəmizin ətrafında yaradılan informasiya blokadasının yarılməsi oldu və uğurlu siyasət ilə bu istəyini gerçəkləşdirdi. Məhz ümummilli liderin qətiyyətli addımları sayəsində diplomatiyamızın fəal mövqeyi formalaşdı, xarici siyasətimizin əsas məsələsi olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dünya ictimaiyyətinin münasibəti dəyişdi, ölkəmizin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı bütün beynəlxalq hüquq normativ sənədlərdə öz əksini tapdı. Ümummilli liderin xarici ölkələrə səfərləri zamanı orada yaşayan azərbaycanlılarla görüşməyə səy göstərmiş, onların problemləri ilə yaxından tanış olması, respublikamızla əlaqələrini daha da möhkəmləndirmələri üçün təvsiyələri verməsi diaspor quruculuğu istiqamətində atılan addımlardan idi.

Dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının ənənəvi olaraq keçirilməsi uğurlarımızın, Azərbaycan diasporunun gördüyü işlərin təqdimatı kimi dəyərləndirilir. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev böyük inam və qətiyyətlə bildirdi ki, güclü, qüdrətli Azərbaycan bütün dünya azərbaycanlılarının qürur mənbəyidir. Hazırda ölkəmizin sabitlik diyarı, iqtisadi möcüzələr ölkəsi kimi tanınması, müxtəlif mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların qovuşduğu məkanda yerləşən ölkə olaraq beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsi, ən əsası dünya tərəfindən inkişafın Azərbaycan modelindən bəhs ediləcək təqdir olunması təməli ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan düzgün siyasətə əsaslanır. Bu gün Azərbaycan bayrağının dünyanın ən nüfuzlu təşkilatlarının qarşısında dalğalanması, ölkəmizin dünyada gedən proseslərə təsir imkanlarının artması da deyilənəldir təsdiqdir. Ən əsası, 2011-ci ilin mühüm uğurlarından olan Azərbaycanın 193 ölkədən 155-nin dəstəyini qazanaraq BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsi, 2019-cu ildə BMT Baş Assambleyasından sonra dünya

dövlətlərinin təmsil olunduğu ən böyük siyasi təsisat olan, 120 üzvü sıralarında birləşdirən Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə görüşünə ev sahibliyi etməsi və sonra qəbul olunan sanaddə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağla bağlı mövqeyinin dəstəklənməsi mühüm diplomatik uğurlarımız sırasındadır. Həmçinin dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Rusiyanın Soçi şəhərində dünyanın məşhur "beyin mərkəzləri"ndən biri olan "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun "Şərq şəfəqləri və dünya siyasi quruluşu" mövzusunda XVI illik iclasında, MDB Dövlət Başçıları Şurasının Aşqabad Sammitində çıxışı, "Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsi" bəyanatı, həmçinin Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə görüşünə evsahibliyi Heydər Əliyev ideyalarının, Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin təntənəsidir. Azərbaycan haqqı, ədalətli müdafiə edən, bütün münaqişəli məsələlərin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında çözülməsini istəyən ölkə olaraq dünya birliyində rolunu artırır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, əvvəlki dövrlərdə Azərbaycan haqqında məlumat vermək, təqdimatlar etmək üçün müxtəlif ölkələrə nümayəndələr göndərilirdisə, bu gün respublikamızın beynəlxalq tədbirlərinin keçirilməsi üçün önəmli məkana çevrilməsi

həqiqətlərimizin təbliğinə geniş imkanlar yaradır. Bütün bunlar Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixinin, mədəniyyətinin, milli-mənəvi dəyərlərinin qorunması və inkişafı istiqamətində qoyduğu möhkəm təməl son 16 ildə davamlı uğurlar təmin etdi. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu istiqamətdə də atdığı addımların miqyası o qədər genişdir ki, onları tam əhatə etmək qeyri-mümkündür. Hər ilin konkret bir sahənin adı ilə bağlanmış Azərbaycanın bu və ya digər istiqamətlərdə malik olduğu imkanlara, ən əsası həmin sahələrin inkişafına yol açır. 2016-cı il ölkəmizdə "Multikulturalizm ili", 2017-ci il "İslam Həmrəyliyi ili", 2018-ci il "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili", 2019-cu il "Nəsimi ili" elan edilib. Bütün bunlar tariximizə, mədəniyyətimizə, milli-mənəvi dəyərlərimizə bağlılığımızı əks etdirir. 2019-cu ildə Azərbaycanın UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasına ev sahibliyi etməsi bütün bu addımların, görülən işlərin ümumiləşdirilməsi ifadəsidir.

Sülh və inkişaf Azərbaycan dövlətinin strategiyasının təməlini təşkil edir

Xarici siyasətdə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə xüsusi önəm verən, hər bir məsələnin ədalət prinsipi əsasında çözülməsində maraqlı olan Azərbaycan dövləti daim dünyaya bu çağırışı edir ki, ikitərəfli standartlara son qoyulsun, beynəlxalq hüquq normalarının icrası üçün vahid mexanizim müəyyənləşdirilsin. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli təmin edilsin. Problemin həlli üçün möhkəm hüquqi baza mövcuddur. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü dəstəklənir, erməni işğalçıların ərazilərimizdən qeyd-şartsız çıxarılması öz əksini tapıb. Eyni zamanda, digər beynəlxalq qurumların, dövlətlərin qərar və qətnamələrində də Azərbaycanın mövqeyi dəstəklənir. Əvvəldə təkə cari ilin ötən dövründə Azərbaycan dövlətinin xarici siyasət uğurlarını qeyd etdik.

Rəsmi Bakı bəyanatlarında bu fikri də əsləndirir ki, problemin sülh yolu ilə həlli imkanları tükənsə, hər vaxt istisna edilmiş. Azərbaycanın tam haqqı var ki, işğal altında olan topaqların istənilən yolla azad etsin. Ulu öndər Heydər Əliyev bildirmişdir ki, sülh danışıqlarını cəsarətlə apara bilmək üçün güclü orduya malik olmaq lazımdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin düşünlü və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində Azərbaycan dünyaya Günəş kimi doğdu

(əvvəli 4-cü səhifədə)

Bu kimi bəyanatlar, ən əsası 1994-cü il mayın 12-də cəbhə xəttində atəşkəs sazişinin imzalanması Azərbaycanın sülh siyasətinə sadıqlığını, həmçinin bütün münafiqəli məsələlərin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında çözülməsinin tərəfdarı olduğunu nümayiş etdirir. Amma qarşı tərəf, işğalçı Ermənistan qeyri-konstruktiv mövqeyindən əl çəkməzsə, problemin hərbi yolu ilə həlli şəxsizdir. Azərbaycan Ordusunun gücü, qüdrəti bu fikri böyük inamla söyləməyə əsas verir. Aprel döyüşləri, Naxçıvan qələbələri ordumuzun gücünü və qüdrətini dünyaya nümayiş etdirdi.

Azərbaycan müharibə şəraitində olsa da, bütün sahələrdə böyük uğurları ilə diqqətdədir. İşğalçı Ermənistan Azərbaycanla heç bir sahədə rəqabət aparmaq iqtidarında deyil. Təkcə bu faktı qeyd etmək kifayətdir ki, Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın ümumi büdcəsi qədərdir. Xalqımız tam əmindir ki, dövlətimizin qətiyyətli mövqeyi, xalqın iradəsi, beynəlxalq dəstəyin artması fonunda Dağlıq Qarabağ problemi öz ədalətli həllini tapacaq, soydaşlarımız öz doğma yurduvalarına qayıdacaqlar.

YAP tarixinə sınaqlardan şərfəli çıxaraq nüfuz qazanıb

Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımız qarşısındakı xidmətlərindən geniş bəhs edərkən bu gün milyonların sevgisini qazanan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasını xüsusi qeyd etməliyik. 1992-ci il noyabrın 21-də təsis konfransını 550 nümayəndənin iştirakı ilə keçirən Yeni Azərbaycan Partiyasının sıralarında hazırda 750 minə yaxın üzv birləşib. Partiyanın hər bir üzvü Heydər Əliyev ideyalarının, onun siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin təbliğatçısıdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin “Yeni Azərbaycan Partiyası dünən, bu günün və gələcəyin partiyasıdır” tezi bütün dövrlərdə partiyanın yoluna işıq salır, onun hədəflərini açıqlayır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin gerçəklərə əsaslanaraq söylədiyi “Bu gün Azərbaycanda bizim partiyamıza rəqib ola biləcək hər hansı bir siyasi qüvvə mövcud deyil. Yeni Azərbaycan Partiyası, sözün əsl mənasında, ümumxalq partiyasına çevrilibdir. Cəmiyyətimizin bütün təbəqələri partiyamızda birləşib. Buna baxmayaraq, biz həmişə qabağa baxmalıyıq və əldə edilmiş uğurlarla kifayətlənməməliyik. Uğurlarımızın səbəblərindən biri də məhz ondan ibarətdir ki, əldə edilmiş uğurlar bizə əlavə stimül verir” – fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyasının keçdiyi şərfəli yolun aydın mənzərəsini yaradır. Yaranandan cəmi 6 ay sonra iqtidar partiyasına çevrilən YAP dövlətə, xalqa xidmət missiyasını Azərbaycanın davamlı inkişafına, əhalinin sosial müdafiəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına verdiyi töhfələri ilə nümayiş etdirir.

Azərbaycanın hər uğurunda öz payı olan Yeni Azərbaycan Partiyasının ölkədə keçirilən bütün seçki proseslərindən uğurla çıxması da möhkəm təməl əsaslanan siyasətə, xalq-iqtidar birliyinin möhkəmliyinə əsaslanır. Tarixə qısa nəzər salsaq, Yeni Azərbaycan Partiyasının 1993, 1998, 2003, 2008, 2013 və 2018-ci illərdə prezident, 1995, 2000, 2005, 2010, 2015-ci illərdə parlament, 1999, 2004, 2009, 2014-

cu illərdə bələdiyyə seçkilərində uğur qazanmasını şərtləndirən də məhz bu amillərdir. Bununla yanaşı, partiyanın Konstitusiyamıza əlavə və dəyişikliklərin edilməsi məqsədilə bu gündə üç dəfə ümumxalq səsverməsinin keçirilməsi ilə bağlı irəli sürdüyü təşəbbüslər də xalqımız tərəfindən dəstəklənmişdir. “Ona görə iqtidar partiyasıdır ki, bizim siyasətimiz xalq siyasətidir. Deyə bilərəm ki, biz ümumxalq partiyasıyıq. Çünki Azərbaycanın qarşısında duran bütün məsələlərdə biz fəal iştirak edirik. Biz öz əməyimizlə bu siyasəti aparırıq” – söyləyən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev bildirir ki, əməlimiz, işlərimiz, verilən sözlərə sadıqlığımız Yeni Azərbaycan Partiyasının nüfuzunu artırır, onun Azərbaycanın siyasi səhnəsində yeganə ciddi siyasi qüvvəyə çevirir.

Noyabrın 28-də Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının parlamentdə təmsil olunan partiya üzvlərinə parlamentin buraxılması təşəbbüsünü irəli sürməsinə tövsiyə etməsi, bu tövsiyəyə uyğun olaraq Milli Məclisin dekabrın 2-də keçirilən plenar iclasında dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə müraciət, həmçinin ölkə Prezidentinin parlamentin müraciətində göstərilmiş məsələnin Konstitusiyaya uyğunluğu ilə bağlı Konstitusiyaya Məhkəməsinə sorğu göndərməsi, dekabrın 4-də Konstitusiyaya Məhkəməsinin Milli Məclisin buraxılmasının Konstitusiyaya uyğun olması barədə qərarı, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin 5 dekabr 2019-cu il tarixli “Azərbaycan Respublikasının beşinci çağırış Milli Məclisinin buraxılması və Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təyin edilməsi haqqında” sərəncamı da Yeni Azərbaycan Partiyasının davamlı inkişafa, təkmilləşməyə verdiyi töhfələrin miqyasını genişləndirmək istəyindən irəli gəlir. Xalqımız tam əmindir ki, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün istiqamətlərdə davam etdirən, təkmil islahatların müəllifi kimi tanınan ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri İlham Əliyevin gördüyü işlərin nəticəsində 23 dekabr bələdiyyə seçkiləri, eyni zamanda, gələn il fevralın 9-da keçiriləcək növbədənəkar parlament seçkiləri Azərbaycanın, partiyanın tarixinə növbəti uğur, qələbələr səhifəsini yazacaq.

Heydər Əliyev yolu davamlı uğurların əsasıdır

2003-cü ildən başlanan böyük yolun davamı Azərbaycana daha möhtəşəm uğurlar qazandırır. Dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi üçün ciddi islahatların aparılması əsas hədəflərdən biri kimi qarşıya qoyuldu: “İslahatlara alternativ yoxdur... Kadr islahatları labüddür, bu, qaçılmazdır. Çünki mən bunu demişəm, biz XXI əsrdə köhnə təfəkkürlə uğurlara imza ata bilmərik. Əlbəttə, yeni, savadlı, bilikli, müasir kadrlar, ilk növbədə, Vətənə bağlı olmalıdırlar, hər hansı bir xarici təsirdən azad olmalıdırlar və vətənpərvər olmalıdırlar ki, Vətənin inkişafı üçün öz səylərini göstərə bilsinlər.” Uğurlara yol açan düşünülmüş və məqsədyönlü siyasət, ayrı-ayrı sahələri əhatə edən dövlət proqramları, ənənəyə uyğun olaraq hər ilin bir sahənin adı ilə bağlanması və bu istiqamətdə təkmil islahatların həyata keçirilməsi Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə qurumlarının, reyting agentliklərinin hesabatlarında da liderliyini qorumasını şərtləndirir. İnkişaf modeli dünyaya nümunə göstərilən Azərbaycana bu

gün hansı tərəfdən baxsaq təkmilləşməni, yeniləşməni görürük.

İdarəetmə sistemində təkmilləşmə, kadr hazırlığı, dövlətimizin gəncləşmə siyasəti yeni-yeni hədəflərin gerçəkləşməsinə təmin edir. Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr sırasında görmək istəyimiz realıqdır. 2016-cı ildə keçirilən ümumxalq səsverməsinə çıxarılan məsələlər sırasında prezidentlik müddətinin 7 ilə qədər artırılması, eyni zamanda, vitse-prezidentlik institutunun yaradılması ölkə ictimaiyyəti tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılandı. 2017-ci ildə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin sərəncamı ilə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti təyin edilməsi davamlı inkişafa böyük dəstək kimi dəyərləndirildi.

Ötən iki ildən artıq dövr ərzində Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi gördüyü işlərə diqqət yetirsək, miqyasının nə qədər böyük olduğunu görürük. Dövlətçiliyimizin möhkəmləndirilməsi, hərtərəfli inkişafın təmin edilməsi, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, Azərbaycanın mədəniyyətinin, tarixinin, milli-mənəvi dəyərlərinin təbliği Birinci vitse-prezidentin fəaliyyətinin əsası təşkil edir. Mehriban xanım Əliyevanın xarici siyasətimizin əsas istiqaməti olan ikitərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına töhfələri də böyükdür və yüksək dəyərləndirilir. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidentinin bu günlərdə Rusiyaya rəsmi səfəri, iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafına verdiyi töhfələrə görə Rusiya Prezidenti V.Putin tərəfindən “Dostluq” ordeni ilə təltif olunması Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə yeri və rolunun artması istiqamətində göstərdiyi səylərin tərkib hissələrindəndir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bilavasitə Heydər Əliyev irsinin təbliği missiyasını yerinə yetirən Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi bu istiqamətdə atdığı addımlar da təqdirəlayiqdir. “Azərbaycanın taleyi Heydər Əliyevin taleyi ilə əbədi olaraq bağlandı” – söyləyən Mehriban xanım Əliyeva, eyni zamanda, bildirir ki, Heydər Əliyevin həyatı böyük bir epoxanın aynası kimi ölkəmizin sevincli-kədərli günlərini və anlarını, Azərbaycanın bu tarix yollarını özündə əks etdirir. Belə insanlar tarixin mürəkkəb anlarında bütün çətinlikləri dəf edərək həmişə zəfər çalır, qalib gəlirlər. Heydər Əliyev qalibiyyətinin nəticəsi müasir müstəqil Azərbaycan Respublikası və onun bugünkü nailiyyətləridir.

Təbii ki, bir yazıda Heydər Əliyev siyasətinin uğurlarını əhatə etmək mümkün deyil. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin fikirlərinə istinad etsək, uğurlarımızın ümumiləşdirilmiş ifadəsini yaradarıq: “Bu gün Heydər Əliyev siyasəti bütövlükdə bütün sahələrdə davam etdirilir. 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı mənə böyük etimad göstərərək Prezident vəzifəsinə seçdiyi gündən bu günə qədər bu siyasətə sadıqəm. Mən 2003-cü ildə bu barədə sözlümü demişəm. Mən bu siyasətə sadıq qalacağam və 2003-cü ildən bu günə qədər Azərbaycanda gedən uğurlu inkişaf Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsidir, müstəqil Azərbaycanın təntənəsidir.”